

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžrk/14/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200324
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4016200324.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Pavla Naďa a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v právnej veci žalobkyne: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XXXX/X, Q., právne zastúpenej: LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému /sťažovateľovi/: Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, so sídlom Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: 1/ Krajská prokuratúra Nitra, so sídlom Damborského 1, Nitra, 2/ F. L., nar. XX.XX.XXXX, U. U. P. XXX/X, M.-R., právne zastúpený: JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o., Damborského 13, Nitra o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/005624-4 UPo 4/2016-4 zo dňa 21. januára 2016 a rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 66/2015-7 zo dňa 5. novembra 2015, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/82/2016-110 zo dňa 17. januára 2018, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky zamieta kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/82/2016-110 zo dňa 17. januára 2018 v časti ktorou bol zamietnutý návrh na preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/005624-4 UPo 4/2016-4 zo dňa 21. januára 2016.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania.

III. Účastníkom 1 / a 2/ nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zrušil oznámenie žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/005624-4 UPo 4/2016-4 zo dňa 21. 01. 2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v zostávajúcej časti týkajúcej sa návrhu na preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru ako prvostupňového správneho orgánu č. UP 66/2015-7 zo dňa 5.11.2015 žalobu odmietol ako oneskorene podanú.

2. Zrušeným podaním pod č. OU-NR-OOP5-2016/005624-4 zo dňa 21.01.2016 žalovaný žalobkyni oznámil, že jej odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu č. UP 668/2015-7 zo dňa 05.11.2015 bolo podané oneskorene. Predmetné rozhodnutie bolo adresované obom účastníkom konania doporučené do vlastných rúk, pričom žalobkyňou bolo fyzicky prevzaté dňa 25.11.2015. Zároveň poukázal na ustanovenie § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov s tým, že rozhodnutie zo dňa 05.11.2015 bolo žalobkyni ako účastníčke konania v zmysle tohto zákonného ustanovenia právne doručené dňa 16.11.2015 fikciou doručenia (prvý pokus o doručenie zásielky bol vykonaný dňa 10.11.2015, druhý pokus o doručenie spolu s uložením zásielky na pošte dňa 11.11.2015, nevyzdvihnutie zásielky do troch dní od uloženia) deň 16.11.2015, aj keď si žalobkyňa fyzicky prevzala rozhodnutie až dňa 25.11.2015. Odvolanie proti rozhodnutiu č. UP 66/2015-7 zo dňa 05.11.2015 odovzdala žalobkyňa na poštovú prepravu na doručenie žalovanému dňa 07.12.2015 (pondelok). Podané odvolanie proti rozhodnutiu zo dňa 05.11.2015 bolo posúdené ako podané oneskorene, pretože bolo správnemu orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, zaslané na poštovú prepravu a doručené po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty.

3. Konanie v ktorom bolo vydané zrušované podanie začalo dňa 14.07.2015, kedy bol Okresnému úradu Nitra, katastrálnemu odboru, doručený návrh zo dňa 13.07.2015 (podaný F. L. ako predávajúcim a žalobkyňou ako kupujúcou) na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a povolenie vkladu na základe kúpnej zmluvy č. 2015/7/11/Draž/608-2/1200-2 zo dňa 11.07.2015 uzavretej medzi predávajúcim - F. L. a kupujúcou - žalobkyňou, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území R. a zapísaných na LV č. XXXX ako parcela registra E KN č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 2.682 m² a č. 1200/2 - orná pôda vo výmere 561 m² (všetko v podiele predávajúceho 1/1). Konanie sa viedlo pod sp. zn. V 5650/2015.

4. Dňa 06.08.2015 vydal správny orgán prvého stupňa (Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor) rozhodnutie pod č. V 5650/15-6, ktorým povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k vyššie označeným nehnuteľnostiam v prospech žalobkyne na základe kúpnej zmluvy zo dňa 11.07.2015 s tým, že právne účinky vkladu nastali dňa 06.08.2015. Okresná prokuratúra Nitra podala proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 06.08.2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností protest prokurátora pod č. Pd 243/15/4403-2 zo dňa 19.10.2015, v ktorom navrhla toto rozhodnutie zrušiť. Správny orgán prvého stupňa vydal rozhodnutie pod č. UP 66/2015-7 dňa 05.11.2015, ktorým vyhovel protestu Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 19.10.2015 a rozhodnutie pod č. V 5650/2015 zo dňa 06.08.2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zrušil.

5. Proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie zo dňa 04.12.2015, ktoré dňa 07.12.2015 podala na poštovú prepravu a dňa 08.12.2015 bolo doručené správnemu orgánu prvého stupňa. Žalovaný v podaní pod č. OU-NR-OOP5-2016/005624-4 UPo 4/2016-4 zo dňa 21.01.2016 označenom ako „odvolanie zo dňa 8.12.2015 - oznámenie o vybavení podania“ žalobkyni oznámil, že jej odvolanie proti rozhodnutiu zo dňa 05.11.2015 bolo podané oneskorene.

6. Žalobou podanou dňa 7.4.2016 sa žalobkyňa domáhala zrušenia napadnutého rozhodnutia (Oznámenia) zo dňa 21.1.2016 ako aj rozhodnutia prvostupňového orgánu o vyhovení protestu prokurátora zo dňa 5.11.2015.

7. Krajská prokuratúra Nitra podaním pod č. Kc 95/16/4400-2 zo dňa 24.06.2016, doručeným Krajskému súdu v Nitre dňa 27.06.2016 oznámila, že s poukazom na ust. § 35 ods. 2, písm. i/ OSP, vstupuje do začatého konania prokurátor. Vo vyjadrení zo dňa 18.07.2016 týkajúcom sa účastníkov konania, fikcie doručenia a rozhodnutia o proteste prokurátora príslušný prokurátor uviedol, že žalovaný je v žalobe nesprávne označený a z jeho označenia nie je zrejmé, či žalobca žaluje odbor opravných prostriedkov alebo katastrálny odbor, alebo oba tieto odbory súčasne, navrhol, aby súd uznesením pribral do konania účastníka administratívneho konania o proteste prokurátora F. L.. Navrhol, aby súd zamietol žalobu v časti týkajúcej sa preskúmania oznámenia o vybavení podania zo dňa 21.01.2016, pretože je nedôvodná a aby podľa ust. § 98 ods. 1, písm. d/ Správneho súdneho poriadku odmietol

žalobu v časti týkajúcej sa rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa č. UP 66/2015-7 zo dňa 05.11.2015, pretože bola podaná oneskorene.

8. Uznesením zo dňa 30.11.2016 č. k. 11S/82/2016-33 súd pribral do konania účastníka administratívneho konania F. L..

9. Krajský súd pri rozhodovaní v časti preskúmania oznámenia vo veci včasnosti podania odvolania za rozhodujúcu okolnosť považoval skutočnosť vyplývajúcu z doručky pripojenej k rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 05.11.2015, že k fyzickému reálnemu prevzatiu zásielky s rozhodnutím zo strany žalobkyne došlo dňa 25.11.2015, teda v úložnej dobe na prevzatie zásielky. Poukázal na novšiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutia v konaní pod sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013, 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017, 3Asan/2/2016 zo dňa 22.02.2017, 3Sžo/245/2015 zo dňa 25.04.2017), z ktorej vyplýva uprednostnenie faktického doručenia zásielky pred fiktívnym doručením v zmysle ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2017 s akcentom na princíp právnej istoty adresátov. Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v uznesení zo dňa 30.03.2016 pod sp. zn. 3Sžo/101/2015 okrem iného uviedol, že „k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu. Doručenie je skutkovou otázkou. V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie preukazuje jedna a tá istá doručka. Z doručky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručka, z ktorej správny orgán vychádza preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúcej sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, pravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. V tejto súvislosti najvyšší súd reflektuje rozhodovacia činnosť Ústavného súdu SR, a to náleží II. ÚS 65/2010-49.“

10. Pokiaľ sa týka rozhodovania vo veci preskúmania zrušenia rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa (Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru) pod č. UP 66/2015-7 zo dňa 05.11.2015 vyslovil, že na preskúmanie tohto rozhodnutia neboli splnené zákonom stanovené podmienky a v tejto časti bola žaloba podaná predčasne, nakoľko lehota na jej podanie v čase rozhodovania správneho súdu ešte nezačala plynúť. Rozhodnutie zo dňa 05.11.2015 nenadobudlo ani právoplatnosť. Predčasnosť podanej žaloby v časti o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je negatívnou procesnou podmienkou a v tejto časti bolo potrebné žalobu odmietnuť podľa ust. § 98 ods. 1, písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“), pretože smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Krajský súd uviedol, že zrušil len druhostupňové rozhodnutie (oznámenie Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, referátu katastra nehnuteľností) a vecou samou, teda rozhodnutím zo dňa 05.11.2015 o vyhovení protestu prokurátora a zrušení rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5650/15 zo dňa 06.08.2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a jeho dôvodmi sa v tomto súdnom konaní nezaoberal, keďže najskôr musí byť rozhodnuté o včas podanom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu.

11. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 SSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Obsahom kasačných dôvodov spochybňoval iba závery krajského súdu ohľadne nezákonnosti záver o oneskorení podaní odvolania.

12. K judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú vo svojom rozsudku poukazoval krajský súd, žalovaný uviedol, že päť zo siedmich menovaných rozsudkov neboli vynesené v čase vydania napadnutého oznámenia. Aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že jeho judikatúra nebola vo veci

uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku jednotná. Ďalej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžd/20/2011, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ak sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, prípadne sa o uložení dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty. Žalovaný tiež poukázal na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4As/67/2005 zo dňa 30.11.2006, podľa ktorého citované ustanovenie správneho poriadku spája vznik danej fikcie s márnym uplynutím trojdňovej lehoty, počas ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky, a nie s nevyzdvihnutím si zásielky vôbec.

13. Žalovaný zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 Správneho poriadku ohľadom fikcie doručenia, tak aby bol plne zohľadnený skutočný deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte došlo až novelou zákonom č. 149/2017 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2017. V prípade ak si občas vyzdvihne na pošte písomnosť napr. 18 deň od uloženia, má sa právne za to, že mu bola písomnosť doručená už tretí deň lehoty. Zároveň poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok a uviedol, že deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom uloženia zásielky, preto nemožno konštatovať, že k vzniku fikcie nedošlo z dôvodu, že podľa tvrdenia súdu nebol zachovaný predpísaný postup doručovateľom.

14. Zároveň namietal, že z nesprávneho právneho posúdenia veci vychádzalo aj nevysporiadanie sa krajského súdu so skutočnosťou, že žalobkyňa nebola pri spísaní a podaní správnej žaloby zastúpená advokátom v zmysle § 49 ods. 1 SSP.

15. Poukazoval na skutočnosť, že zrušením preskúmaného oznámenia a vrátením veci na ďalšie konanie dochádzalo k obnoveniu odvolacieho konania ako aj konania o proteste prokurátora na prvom stupni. Táto skutočnosť by mala mať za následok aj opätovné vyznačenie plomby ohľadom konania o proteste prokurátora k predmetným nehnuteľnostiam a zápis pôvodného vlastníka t.j. kupujúcu U. L., čo by však znamenalo obmedzenie dispozície s týmito nehnuteľnosťami pre súčasného vlastníka, ako aj zásah do jeho práv, nakoľko by sa opätovne meritórne rozhodovalo v konaní týkajúcom sa nehnuteľností, ktoré má však zapísané vo svojom výlučnom vlastníctve. Výtkol krajskému súdu, že sa vôbec nevysporiadal s tým, že vrátenie veci žalovanému na nové konanie je nevykonateľné z dôvodu, že pôvodný predávajúci v konaní V 5650/2015, o ktorého zákonnosti rozhodnutia o povolaní vkladu sa rozhodovalo v konaní o proteste prokurátora, a ani pôvodná kupujúca už nie sú vlastníkami predmetných nehnuteľností pôvodne vedených na liste vlastníctva.

16. Namietal, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom, a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

17. V závere žalovaný poukázal na nesprávne označenie žalovaného v prvom odseku rozsudku vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku. Žalovaný má za to, že označenie žalovaného v prvom odseku rozsudku je v konečnom dôsledku nedostatočné a neurčité. Žalovaný navrhol jednotné označenie a to „Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra“.

18. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadrila Krajská prokuratúra Nitra, ktorá považovala návrh žalovaného na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie za dôvodný.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd postupom podľa § 452 a nasl. SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a

dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Kasačný súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 455 Správneho súdneho poriadku a bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

20. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci bolo oznámenie o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/005624-4 UPo 4/2016-4 zo dňa 21.01.2016, ktorým žalovaný ako druhostupňový orgán verejnej správy vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 66/2015-7 zo dňa 05.11.2015 bolo podané oneskorene. Priebeh správneho konania a konania pred krajským súdom je dostatočne oboznámený v odôvodnení rozhodnutia s krajského súdu, preto nie je dôvod na jeho opakovanie.

21. Úlohou Najvyššieho súdu SR ako kasačného súdu bolo v medziach podanej kasačnej sťažnosti (vzťahujúcej sa iba k rozhodovaniu o nezákonnosti Oznámenia zo dňa 21.1.2016) posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení vecí žalovaným v otázke oneskoreného podania odvolania.

22. Podľa § 24 ods. 2 zák. č. 71/1976 Zb. (Správny poriadok) v znení účinnom do 30.06.2017 ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

23. Povinnosť uplatňovať zákony v súlade s Ústavou sa podľa čl. 152 ods. 4 vzťahuje nielen na sudy, ale aj na orgány verejnej správy a prejavuje sa v ústavne konformnom výklade a uplatnení ustanovení o doručovaní. Princíp právnej istoty adresáta zásielky narušovala fikcia doručenia, ktorá vznikala počas úložnej lehoty. Pre adresátov bolo nelogické, prečo by im bola poštou doručovaná zásielka, u ktorej už doručenie vzniklo, najmä keď na doručenke svojim podpisom potvrdzovali prevzatie zásielky dátumom doručenia. Najvyšší súd preskúmal tieto veci z hľadiska čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a dospel k záveru, že ak tá istá doručenka obsahovala údaje pre fikciu doručenia a súčasne obsahovala podpis adresáta s dátumom o reálnom doručení, tak reálne doručenie má v zmysle ústavne konformného výkladu prednosť, pretože chráni právnu istotu adresáta.

24. Najvyšší súd v danom prípade vychádza z vlastnej prejudikatúry založenej rozhodnutím 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013, kedy sa prvýkrát zaoberal touto otázkou. Túto judikatúru možno hodnotiť v súčasnosti už za konštantnú. Nie je tvorená iba jedným rozhodnutím, ale postupne časovo nadväzujúcimi rozhodnutiami ďalších senátov najvyššieho súdu tak, ako to uviedol krajský súd.

25. Doručenka v tomto prípade preukazuje, že došlo k reálnemu fyzickému prevzatiu zásielky žalobcom. Krajský súd poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutia v konaní pod sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013, 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017, 3Asan/2/2016 zo dňa 22.02.2017, 3Sžo/245/2015 zo dňa 25.04.2017), z ktorej vyplýva uprednostnenie faktického, reálneho doručenia zásielky pred fiktívnym doručením v zmysle ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2017 s akcentom na princíp právnej istoty.

26. Citované ustanovenie § 24 ods. 2 správneho poriadku zakotvuje inštitút tzv. náhradného doručenia do vlastných rúk. Predpokladom takéhoto postupu je však skutočnosť, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava a zároveň zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ďalšie osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Obe upovedomenia sa vykonávajú vhodným spôsobom. Predpokladom však je skutočnosť, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. V

takom prípade, pokiaľ si adresát zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to aj za predpokladu, že sa adresát o uložení svojej zásielky nedozvedel.

27. Spornou otázkou prejednávanej veci bola dôvodnosť aplikácie ustanovení správneho poriadku upravujúceho tzv. fikciu doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku. Prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 10.11.2015 a 11.12.2015), pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25.11.2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia, deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte a tento deň považuje za rozhodujúci na začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku nastala tzv. fikcia doručenia.

28. Najvyšší súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručeníu. Avšak, v prejednávanej veci nemôže najvyšší súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu tak, ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

29. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 zo dňa 25.04.2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 65/2010-49 zo dňa 27.10.2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t.j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodným spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07).“

30. V neposlednom rade považuje najvyšší súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručенú až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 01.07.2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 správneho poriadku tak, ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30.06.2017) je voči občanom Slovenskej republiky ako adresátom písomností správnych orgánov nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

31. S poukazom na novšie ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu, považuje najvyšší súd právny názor vyslovený krajským súdom v napadnutom rozsudku za ústavne konformný a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú.

32. V prejednávanom prípade je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty dňa 25.11.2015 si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo napadnuté rozhodnutie, na pošte reálne prevzala. „V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručenka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručenka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013).

33. Najvyšší súd dospel k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 26.11.2015 a uplynula dňa 10.12.2015, a preto jej odvolanie podané na poštovú prepravu dňa 07.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného o ňom meritorne rozhodnúť.

34. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo je pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplatnením inštitútu náhradného doručenia, najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci už nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie, a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomnosti, keď žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. V tejto súvislosti najvyšší súd upriamuje pozornosť Krajskej prokuratúry Nitra na obsah tejto námietky žalobkyne a konštatuje, že žalobkyňa nenamietala, že nebola upovedomená o uložení zásielky na pošte tak, ako to vyvodila Krajská prokuratúra Nitra vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti.

35. Najvyšší súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklaratórny, bez reálnej možnosti nápravy. Ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a takéto rozhodnutie zruší, správny orgán sa musí vecou znova zaoberať. Konštrukcia žalovaného popiera účel správneho súdnictva. Podanie žaloby by vo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritorne o podanom odvolaní žalobkyne. Krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci a vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne.

36. Pokiaľ sa týka nesprávneho označenia žalovaného ako odvolacieho orgánu, kasačný súd uvádza, že záväznou časťou súdneho rozhodnutia je výrok, prípadná absencia časti označenia žalovaného (Odbor opravných prostriedkov) je vzhľadom na výrok rozsudku zrejmu chybou v písaní, odstrániteľnou cestou opravy chyby v písaní.

37. Len pre úplnosť kasačný súd pripomína, že po podaní žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia dvoch správnych orgánov (dvoch stupňov orgánov rozhodujúcich v katastrálnom konaní), bolo povinnosťou súdu odstraňovať nedostatky označenia účastníkov. Žalobkyňou (v tom čase bez právneho zastúpenia) uvedené označenie žalovaného (žalovaných) bolo neúplné, nespĺňajúce požiadavky ust. § 250 ods. 4 OSP platného v čase podania žaloby, ani § 32 ods. 2 SSP, podľa ktorého krajský súd rozhodoval. Vzhľadom na záväznosť výroku rozsudku a jeho odôvodnenie, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že krajský súd rozhodoval o žalobe týkajúcej sa dvoch rozhodnutí vydaných dvoma správnymi orgánmi (dvoma stupňami katastrálneho orgánu), nepovažuje kasačný súd s ohľadom na okolnosti prípadu a spôsob rozhodnutia krajského súdu za dôvodné a účelné rušiť napadnutý rozsudok krajského súdu na zopakovanie celého konania s riadnym označením účastníkov. Nedostatok v označení žalovaných je možné vyhodnotiť ako zrejmu nesprávnosť, aj keď by bolo dôvodné od krajského súdu očakávať, že vyhodnotenie takejto základnej procesnej podmienky vedenia konania nezanedbá. Pôvodný nedostatok právneho zastúpenia bol v konaní rovnako odstránený. Vo vzťahu k priebehu kasačného konania považoval kasačný súd za dostatočné, že riadne označenie žalovaného druhostupňového orgánu uviedol v písomnom vyhotovení rozsudku. Kasačný súd zohľadnil aj to, že vo vzťahu k zmätočnému výroku o odmietnutí žaloby v časti preskúmania rozhodnutia prvostupňového orgánu bez uvedenia tohto orgánu v záhlaví rozsudku krajského súdu nebola podaná kasačná sťažnosť.

38. Najvyšší súd pridržiavajúc sa svojich záverov vyplývajúcich z jeho rozhodovacej činnosti a majúc za to, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne také relevantné skutočnosti, ktorými by spochybnil vecnú správnosť rozsudku krajského súdu v napadnutej časti konštatuje, že preskúmané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným a preto krajský súd dospel k správneému záveru, keď preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

39. Podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP najvyšší súd rozhodol o náhrade trov kasačného konania tak, že úspešnej žalobkyňi priznal proti neúspešnému sťažovateľovi (žalovanému) právo na úplnú náhradu trov kasačného konania. O výške náhrady trov konania na najvyššom súde rozhodne podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 175 ods. 2 SSP správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením. Ostatným účastníkom náhradu trov kasačného konania nepriznal, pre nesplnenie zákonných podmienok.

40. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s ust. § 463 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.